

ДОДАТОК А
Копії публікацій

**Харківський національний
університет радіоелектроніки**
Кафедра економічної кібернетики та
управління економічною безпекою

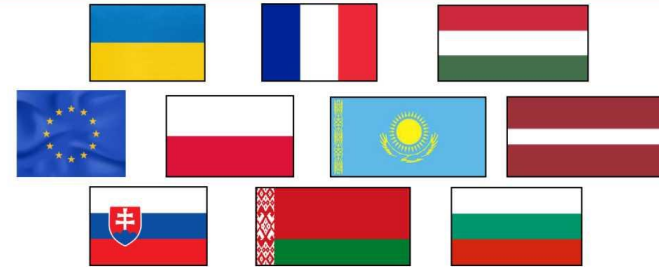
Матеріали

I Міжнародної науково-практичної конференції

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**3 листопада 2020 року
м. Харків**

Kharkiv National University of Radio Electronics

**Department of Economic Cybernetics and Management
of Economic Security**

Proceedings of the Conference

I International Scientific and Practical Conference

**MODERN STRATEGIES OF ECONOMIC DEVELOPMENT:
SCIENCE, INNOVATION AND BUSINESS EDUCATION**

**November 3, 2020
Kharkiv, Ukraine**

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)
С91

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА

I Міжнародна науково-практична конференція

3 листопада 2020 року

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 3 листопада 2020 р.) / За заг. ред. Т. В. Полозової [та ін.]. Харків: ХНУРЕ. 2020. 379 с.
ISBN 978-617-7988-09-9

У збірнику містяться матеріали, що були подані на I Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 3 листопада 2020 року).

Для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

*Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.
Труди відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.
У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видавця обов'язкове.
Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.*

Харків 2020

ISBN 978-617-7988-09-9

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2020
© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2020
© Колектив авторів, 2020
© ТОВ «Друкарня Мадрид», 2020

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Університет Нархоз, Казахстан
Білоруський національний технічний університет, Білорусь
Латвійський університет, Латвія
Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, Словаччина
Громадська організація «Nasz Dom», Польща
Будапештський університет технологій та економіки, Угорщина
Міжнародний інститут інноваційних освітніх технологій
Асоціація «Міжнародний науково-освітній траст»
Громадська організація «Silk Road», Польща
Університет Анже, Франція
Університет національної та світової економіки, Болгарія.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМПІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Валерій Семенець, ректор Харківського національного університету радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.
Тетяна Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.е.н., професор, Україна.
Людмила Горохова, директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Україна.
Майгуль Нугманова, керівник центру гендерної економіки, Університет Нархоз, к.е.н., Казахстан.
Ксенія Якушенко, завідувач кафедри маркетингу, Білоруський національний технічний університет, к.е.н. доцент, Білорусь.
Валерія Прокопенко, директор Міжнародного інституту інноваційних освітніх технологій, д.е.н., професор, Україна.
Надія Бєлікова, учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, д.е.н., доцент, Україна.
Байба Шавріна, професор, д.е.н., Латвійський університет, Латвія.
Михайло Фабуш, проректор із закордонних зв'язків, Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, PhD, Словаччина.
Богуслав Бліхарський, віце президент громадської організації «Nasz Dom», Польща.
Надія Дубровіна, координатор міжнародних проєктів, Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, к.е.н., PhD з фінансів, Словаччина.
Лазло Вертеші, доцент, Будапештський університет технологій та економіки, PhD з економічних наук, PhD з юридичних наук, Угорщина.
Георгій Іоффе, президент асоціації «Міжнародний науково-освітній траст», Україна.
Яцек Новак, член громадської організації «Silk Road», к.е.н., PhD, Польща.
Девід Кайла, заступник декана факультету права, економіки та управління, Університет Анже, PhD, Франція.
Костадін Коларов, директор Інституту підприємництва, Університет національної та світової економіки, PhD, доцент, Болгарія.

Модератор: Ірина Колупаєва, д.е.н., професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою
Секретар: Олена Мурзубулатова, к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Нархоз Університет, Казахстан
Білоруський національний технічний університет, Білорусь
Університет Латвія, Латвія
Higher School of Economics, Management and Public Administration, Slovakia
Public organization «Nasz Dom», Poland
Budapest University of Technology and Economics, Hungary
International Institute of Innovative Educational Technologies
International Scientific and Educational Trust Association
Non-governmental organization «Silk Road», Poland
University of Angers, France
University of National and World Economy, Bulgaria

MEMBERS OF THE CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE

Valerii Semenets, Rector Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.
Tetiana Polozova, Head of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, D.Sc. in Economics, Professor, Ukraine.
Lyudmyla Gorokhova, Director of Ukrainian Association for Management Development and Business Education, Ukraine.
Maigul Nugmanova, Director of Gender Economics Center, Narxoz University, PhD in Economics, Republic of Kazakhstan.
Kseniya Yakushenko, Head of «Marketing» Department, Belarusian National Technical University, PhD in Economics, Associate Professor, Belarus.
Valeriia Prokopenko, Director International Institute of Innovative Educational Technologies, D.Sc. in Economics, Professor, Ukraine.
Nadiia Bielikova, The National Academy of Sciences of Ukraine, Research Center for Industrial Problems of Development, Ukraine.
Baiba Šavriņa, University of Latvia, Dr.Sc. in Economics, Professor, Latvia.
Ing. Michal Fabuš, Vice-rector for Foreign Affairs, PhD, School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovakia.
Boguslaw Blicharski, Vice-president NGO «Nasz Dom», Poland.
Nadiya Dubrovina, Associate Professor, Csc., PhD, Department of Economics and Finance, School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovakia.
Dr. habil László Vértessy, PhD jur, PhD oec, Associate Professor, Budapest University of Technology and Economics, Hungary.
Georgii Ioffe, President Association «International Scientific and Educational Trust», Ukraine.
Jacek Nowak, PhD, Organization «Silk Road», Poland.
David Cayla, PhD, Associate Professor of Economics and Vice-Dean of the Faculty of Law, Economics and Management at Angers University, France.
Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria

Moderator: Irina Kolupaeva, Doctor of Economics Sciences, Professor Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security
Secretary: Olena Murzabulatova, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security

ЗМІСТ

<i>David Cayla</i>		
COVID-19... AND WHAT'S NEXT?AN INTRODUCTION TO POPULISM AND NEOLIBERALISM.....	12	
<i>Geseleva N., Yarmolenko A.</i>		
THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT ON THE UKRAINIAN LABOUR MARKET.....	18	
<i>David Elie GOHI</i>		
IMPORTANCE AND APPROACH TO CORPORATE RISK MANAGEMENT.....	22	
<i>Kohupaieva I. V., Tsokota Viktoriia</i>		
DIGITAL TRANSFORMATION: CHALLENGES FOR BUSINESS AND THE STATE.....	25	
<i>Polozova T. V., Nicola Jennifer John Elia</i>		
THEORETICAL ASPECTS OF ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY.....	29	
<i>Sheiko I., Storozhenko O. V.</i>		
UKRAINE AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES: PROSPECTS FOR FURTHER DEVELOPMENT AGAINST THE COVID-19 PANDEMIC.....	33	
<i>Sheiko I., Storozhenko O.</i>		
EUROPEAN DIGITAL MARKET: LESSONS FOR UKRAINE.....	38	
<i>Veriasova G. M., Ijemvagy G. O.</i>		
FEATURES OF ENSURING THE COMPETITIVENESS OF COMPANIES IN INTERNATIONAL MARKETS.....	43	
<i>László Vértessy, Valeria Szeplaki</i>		
PORTFOLIO TRANSFER WITH SPECIAL FOCUS ON REINSURANCE.....	46	
<i>Бестужева С. В., Жулєнко Л. В.</i>		
РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	50	
<i>Бровко О. В.</i>		
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА: ПОНЯТТЯ, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ.....	54	
<i>Геселева Н. В., Мельник А. Ю.</i>		
ІНТЕРНЕТ ТОРГІВЛЯ ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	57	
<i>Геселева Н. В., Ріна Т. М.</i>		
ВПЛИВ КОЛИВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ НА СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	62	
<i>Готовцева Е. А., Малайчук О. А.</i>		
МОДЕЛИ ПАРТНЕРСКИХ ПРОГРАММ ПРИ ПРОДВИЖЕНИИ СТРАТЕГИЧЕСКИХ АЛЛЬАНСОВ.....	67	
<i>Гришко С. В., Єфімівна О. О.</i>		
ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ.....	71	
<i>Гришко С. В., Котля О. О.</i>		
МОНІТОРИНГ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ.....	76	
<i>Гришко С. В., Савченко Л. Ю.</i>		
МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ.....	79	
<i>Горобітська М. В., Сироватська К. С.</i>		
ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ІТ-КОМПАНІЇ.....	82	
<i>Гузенко Л. В.</i>		
МОДЕРНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	86	
<i>Ліденко Є. В.</i>		
МОДЕЛЬ ПРОСУВАННЯ КРУЇЗНИХ ТУРІВ НА РЕГІОНАЛЬНИХ ТУРИСТИЧНИХ РИНКАХ	91	
<i>Ліденко Є. В., Бабаєв Р.</i>		
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	96	
<i>Довгопол Н. В., Ізуметцева Н. В.</i>		
СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ БЕНЧМАРКІНГУ.....	99	
<i>Довгопол Н. В., Ізуметцева Н. В.</i>		
НЕПАРАМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ДО ПРОТИКОРОНАВІРУСНОЇ ВАКЦИНАЦІЇ.....	104	
<i>Іванова В. Б., Бузецька К. І.</i>		
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ	108	
<i>Іванова В. Б., Давіденко А. І.</i>		
ІНСТРУМЕНТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ	113	
<i>Іванова В. Б., Литвинцова А. В.</i>		
ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА: ХАРАКТЕРНІ РИСИ	118	
<i>Іванова В. Б., Петренко М. А.</i>		
ГОЛОВНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ	122	
<i>Іващенко Г. А., Куцєвал В. О.</i>		
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	127	
<i>Іващенко Г. А., Рожнова Т. Ю.</i>		
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	132	
<i>Іващенко Г. А., Хіверенко О. А.</i>		
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	136	
<i>Карпенко Ю. В., Псюва А. І.</i>		
ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	140	
<i>Кирий В. В., Мірошніченко Л. Д.</i>		
ПЕРЕДУМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА УМОВ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	144	
<i>Кирий В. В., Шелефонтьок В. Р.</i>		
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМИ.....	148	
<i>Кирий В. В., Шелмюра В. А.</i>		
ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	152	
<i>Кішинський Н. В.</i>		
ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	157	
<i>Колупаєва І. В., Ткаченко А. Г.</i>		
ЕКОНОМІЧНА СУТЬ МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	161	

Костін Ю. Д., Буркан Є. А. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	165	Перетелюкова О. В., Красільнікова Л. П. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ	247
Костін Ю. Д., Костін Л. Ю. КЛАСТЕРНЫЕ ПРИЗНАКИ ПРИ ФОРМИРОВАНИИ ТАРИФОВ НА ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНЫЕ УСЛУГИ	168	Пересада О. В. ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ	251
Кузнецова І. О., Горбатюк В. В. СУЧАСНІ КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	173	Петряєва З. Ф., Лабзев О. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЮ ТАЄМНИЦЕЮ	255
Курденко О. В., Холодков О. А. ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ	178	Полозова Т. В., Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	259
Курденко О. В., Салай М. В. ПАНДЕМІЯ COVID-19 ЯК ГАЛЬМО ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	183	Полозова Т. В., Алзубі Лайт ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	262
Ліпницька М. В., Удовиченко О. В. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	188	Полозова Т. В., Кисліченко А. П. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	265
Лісентій Є. В., Бондаренко А. В. ВІРТУАЛЬНА ТОРГІВЛЯ ЯК ОЗНАКА ПРОГРЕСИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	193	Полозова Т. В., Куценко Ю. А. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ДО УМОВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	268
Лісентій Є. В., Ільченко А. А. РЕКЛАМА В INSTAGRAM	197	Полозова Т. В., Обейд Лара Ходор НАПРЯМИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	272
Мільчева В. В. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ АПК	201	Полозова Т. В., Рабеах Мохаммед Рідха Салман ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	276
Молжайкіна Н. В., Мамічева А. Л. СВІТОВИЙ РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	205	Полозова Т. В., Салков В. В. ЕКОНОМІЧНА СУТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	279
Мозгова Г. В., Петренко К. В. ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ В ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ	208	Попомарьов С. В. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГОКОМПАНІЇ	284
Мурзабулатова О. В. УМОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ	211	Прибыльнова И. Б., Прибыльнов А. А. МОДЕЛИРОВАНИЕ БЛОКА «УЧЕТ БРАКА» НА БАЗЕ CRM-СИСТЕМЫ SALES CREATIO	287
Мурзабулатова О. В., Абдуласв Акбар Ібадулла огли РОЛЬ І МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	216	Прокопенко В. Ю., Джагі Джонні КРЕАТИВНІСТЬ В СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	291
Муєсітко В. О., Ваційц А. Р. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	221	Ругалева И. Е., Соколыч А. В. НЕЙРОМАРКЕТИНГ КАК НОВЫЙ ПОДХОД В РЕШЕНИИ ПРОБЛЕМ ИЗУЧЕНИЯ ПОТРЕБИТЕЛЯ	294
Муєсітко В. О., Зінченко М. Е. РЕСУРСИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ХХІ СТОЛІТТЯ	225	Русінова А. О. ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА»	299
Муєсітко В. О., Шапошник Б. В. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	229	Синіговец О. М. РОЗВИТОК ФОРМ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У СТАНОВЛЕННІ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	303
Нугманова Майгуль ГЕНДЕРНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ ДОСТУПА К ДОСТОЙНОМУ ТРУДУ И ИНСТИТУЦИАЛИЗАЦИЯ УСЛУГ ПО УХОДУ	233	Соколова Л. В., Зінченко М. Е. ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	307
Овсюченко Ю. В., Пересада Е. В. АВТОМАТИЗАЦІЯ СИСТЕМ СИТУАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ	238	Соколова Л. В., Колісник О. В. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	311
Пархоменко Н. О., Первушина О. О. ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	243		

<i>Соколова Л. В., Литвинова А. В.</i> ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	315
<i>Соколова Л. В., Огородник В. А.</i> КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	319
<i>Соколова Л. В., Шапошник Б. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	323
<i>Степаненко С. В., Гулюк О. І.</i> ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ.....	326
<i>Степанова О. В.</i> АЛГОРИТМ ОЦІНКИ І РАНЖУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ.....	331
<i>Солодкий В. С.</i> СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	335
<i>Стороженко О. В., Овсієнко В. С.</i> ВПЛИВ ІТ-ГАЛУЗІ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	340
<i>Стороженко О. В., Ткаченко Є. Л.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАГРОЗИ РОЗВИТКУ РИНКОВОГО ІТ-СЕКТОРУ В УКРАЇНІ.....	344
<i>Стороженко О. В., Худасєва С. А.</i> ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ХІРУРГІЧНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ МЕДИЦИНИ.....	347
<i>Стороженко О. В., Шапко О. В.</i> УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	351
<i>Тохтаміши Н. Г., Альхьярі Амер Махмуд Ал</i> СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ.....	355
<i>Тулуш Л. Л., Зінчук Л. М.</i> ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ: ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ.....	360
<i>Якушенко К. В.</i> СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ПАНДЕМИИ COVID-19 НА РАЗВИТИЕ ИНФОРМАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА ИНТЕГРАЦИОННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ.....	367
<i>Яремчук І. В.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ.....	371
<i>Mao Rong</i> PROBLEMS AND COUNTERMEASURES OF STAFF MANAGEMENT IN SMALL AND MICRO ENTERPRISES IN CHINA UNDER THE NEW CROWN PNEUMONIA.....	375

David Cayla,

PhD, Associate Professor of Economics

and Vice-Dean of the Faculty of Law,

Economics and Management at Angers University

COVID-19... AND WHAT'S NEXT?

AN INTRODUCTION TO POPULISM AND NEOLIBERALISM

Our world is the consequence of past decisions; tomorrow's world will be the product of the decisions we make today. But how are these decisions made? How can we consider at one time that a good economic policy is based on free trade, while at other times it was considered vital to give generous subsidies to domestic exporters or to protect the economy from international competition?

Most researchers and academics believe in the power of ideas. In 1944, the Austrian-born economist Friedrich Hayek expressed a paradoxical feeling on this subject: «a change of ideas, and the force of human will, have made the world what it is now». But he adds immediately: «though men did not foresee the results» (Hayek 1944, p. 12). The ideas that lead the world do so without knowing where they are going, like a blind man. And, like the blind man, they sometimes collide with concrete reality, with the occurrence of unforeseen crises. They are then forced to change direction, sometimes abruptly, under the influence of other ideas which seem more innovative. American economist Milton Friedman described these phases of ideological change as follows:

There is enormous inertia – a tyranny of the status quo – in private and especially governmental arrangements. Only a crisis – actual or perceived – produces real change. When that crisis occurs, the actions that are taken depend on the ideas that are lying around. That, I believe, is our basic function: to develop alternatives to existing policies, to keep them alive and available until the politically impossible becomes politically inevitable (Friedman 1982).

Полозова Т. В.,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання інформація є визначальним чинником, що характеризує рівень безпеки підприємницької діяльності. Більш висока поінформованість (за умови, що інформація достовірна) дозволяє мінімізувати ризики та створити конкурентну перевагу.

З метою забезпечення економічної безпеки бізнесу під інформацією слід розуміти певний арсенал відомостей про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, які є основою прийняття управлінських рішень щодо окремих аспектів його безпечного функціонування та динамічного розвитку [1].

Центральне місце у складі інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємства відводиться обліково-аналітичній інформації, під якою розуміють економічні відомості про осіб, факти, явища та процеси, що відбуваються у будь-якому господарюючому суб'єкті, отримані в результаті обліку, аналізу і синтезу.

Обліково-аналітична інформація є інформаційним ресурсом управління системою економічної безпеки підприємства, вона утворюється в процесі реалізації трьох функцій управління: обліку, аналізу та синтезу. При цьому облік є базою для аналізу, а результати аналізу, у свою чергу, є підставою для

проведення синтезу та надання відомостей потенційному користувачеві цієї інформації.

Обліково-аналітична інформація в системі економічної безпеки підприємства базується на обліковій (бухгалтерській) інформації, що містить оперативні дані, а також статистичній інформації, що поряд з бухгалтерськими даними використовується для аналізу [2]. Характеристика категорії «обліково-аналітична інформація» розкривається, головним чином, через зміст понять «облікова інформація» та «аналітична інформація».

В залежності від вимог, що висуваються до облікової інформації, вона може володіти різними комбінаціями притаманних їй властивостей і відрізнятися характерними особливостями. Зокрема в системі економічної безпеки підприємства найбільш важливим є розмежування облікової інформації по відношенню до її відкритості та основних користувачів на інформацію фінансового обліку, яка узагальнюється у фінансовій звітності та інформацію управлінського обліку, що фіксується у внутрішній звітності підприємства. Такий поділ обумовлений вимогами до забезпечення збереження комерційної таємниці діяльності підприємства.

Відповідно до теорії аналізу господарської діяльності під аналітичною інформацією розуміють відомості про забезпеченість і використання ресурсів підприємства та ефективну організацію його процесів. Формування аналітичної інформації відбувається на основі даних фінансового та управлінського обліку, а також інформації, отриманої з альтернативних джерел.

Створення раціонального потоку обліково-аналітичної інформації в системі економічної безпеки підприємства спирається на певні принципи, серед яких основними є: виявлення інформаційних потреб і способів найбільш ефективного їхнього задоволення; об'єктивність відображення процесів фінансово-господарської діяльності; єдність інформації, що надходить з різних джерел; оперативність інформації; підвищення коефіцієнта її достовірності. Саме достовірність є основною якісною характеристикою обліково-аналітичної

інформації, що знижує ризик впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку підприємства [3, 4].

Користувачам інформації необхідно розробляти внутрішні механізми перевірки достовірності фінансової звітності потенційних партнерів чи інших контрагентів з метою: діагностування їхнього реального фінансово-господарського стану з метою недопущення виникнення загрози співпраці з потенційним банкрутом; точної оцінки їхньої фінансової надійності при здійсненні партнерських відносин; підготовки інформації для прийняття управлінських рішень стосовно співпраці з партнерами в умовах виявлених загроз та небезпек; максимально повного інформаційного забезпечення системи економічної безпеки власного підприємств.

Впровадження таких механізмів є одним із основних завдань аналітика з питань фінансово-економічної безпеки.

Перелік джерел посилання

1. Шепелюк В. А. Дефініції поняття «інформація» для обліково-аналітичного забезпечення в управлінні економічною безпекою підприємства. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія : Економічні науки*. 2017. № 1. С. 185-191.
2. Будько О. В. Обліково-аналітична інформація в системі інформаційного забезпечення сталого розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 3. С. 252-257.
3. Абакуменко О. І., Базилінська О. Я., Бурденко І. М., Гавриленко Н. І., Горшунова І. В. Концептуальні засади формування фінансово-економічної безпеки: колект. монографія; ред.: С. М. Шкарлет; Черніг. нац. технол. ун-т. Ніжин: Лук'яненко В. В.: Орхідея, 2015. 440 с.
4. Будько О. В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 207-212.

Полозова Т. В.,

д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики

та управління економічною безпекою,

Харківський національний університет радіоелектроніки

Алзубі Лайт,

аспірант,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємств є одним з найважливіших елементів забезпечення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках. Інвестиції, які спрямовані в інновації, є інструментом забезпечення ефективності діяльності підприємств у конкурентному бізнес-середовищі.

Дослідженням змісту та основних дефініцій в контексті інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства присвятили свої роботи багато вчених, серед яких: Т. С. Задніпрянна [1], М. Н. Іванов [2], В. В. Немченко, В. В. Зеленьяк [3], О. В. Рижко [4], В. І. Чобіток [5] та інші. Проте, різноманітність поглядів авторів щодо визначення змісту базових понять у цій площині обумовлює необхідність подальшого наукового пошуку в межах предметної області.

Автор Т. С. Задніпрянна визначає інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства як складну динамічну стохастичну систему, що складається з різних за своєю природою процесів та включає: інноваційний процес; процеси організаційно-економічного, інвестиційного та соціокультурного забезпечення нововведень [1].

impact on the normal production and operation of enterprises.

Under the condition that the new crown pneumonia is not effectively controlled in the world, enterprises must add enterprise staff management, alleviate the impact of the new crown virus on the production and operation of enterprises through a sound management system, and enhance the ability of enterprises to resist risks. Promote the high-quality development of enterprises.

References

1. Bao li Gang. Response Measures of Enterprise Human Resource Management from the Perspective of Public Health Emergencies - Take the COVID-19 outbreak. Enterprise economy, March 2020. pp.21-26.
2. Wang Qi. A Brief Discussion on the Innovation Strategy of Enterprise Human Resource Management. SME management and science and technology in China, May 2019. pp.1-2.

Наукове видання

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції **СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

3 листопада 2020 року
м. Харків

Редактор:
Полозова Тетяна Василівна

Відповідальний секретар:
Мурзабулатова Олена Вячеславівна

Дизайн обкладинки:
Іванова Вікторія Борисівна

Файли надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підписано до друку 16.12.2020. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура шкільна. Ум. друк. арк. 44,18.
Наклад 50 прим. Зам №3355.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «ДРУКАРНЯ МАДРИД»
через ФОП Гобельовська Л. П.
61024, Харків, вул. Максиміліанівська, 11
Тел.: (057) 756-53-25 www.madrid.in.ua info@madrid.in.ua
Свідцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4399 від 27.08.2012 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ
СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

**ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ
СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА**

Колективна монографія

Харків 2020

УДК 330.131

Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол №11 від 19.11.2020)

Рецензенти

Труніна І. М., доктор економічних наук, професор, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського.

Тульчинська С. О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Бєлікова Н. В., доктор економічних наук, доцент, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України.

ISBN 978-966-659-289-0

Економічні та безпекові виклики сучасного бізнес-середовища: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2020. 448 с.

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах I-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-289-0

DOI: 10.30837/978-966-659-289-0

© Колектив авторів, 2020
© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2020
© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1	
ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД	
Baiba Šavriņa, Santa Sproģe-Rimša, Patrīcija Lipaja ENTREPRENEURIAL EDUCATION TO PROMOTE THE CREATION OF OWN BUSINESS INSTEAD OF YOUTH UNEMPLOYMENT OR EMIGRATION (CASE OF LATVIA).....	11
Sheiko Iryna, Storozhenko Oleksandra EXPERIENCE OF EUROPEAN DIGITAL MARKET FUNCTIONING AND DIGITALIZATION IN UKRAINE.....	26
Sheiko Iryna, Storozhenko Oleksandra UKRAINE AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES: PROSPECTS FOR FURTHER DEVELOPMENT AGAINST THE COVID-19 PANDEMIC.....	38
László Vértessy, Valéria Széplaki OUTSOURCING INSURANCE RISKS AND REINSURANCE: EUROPEAN SOLUTIONS.....	48
Бабаїцьов В. К., Приходько Л. О. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	56
Діденко Є. В. ДО ПИТАННЯ ПРО ТУРИСТИЧНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ КРАЇНИ.....	66
Довгопол Н. В., Ігумєнєва Н. В. СТРАТИФІКАЦІЯ ГРУПИ РИЗИКУ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА ПРОТИЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ДЕРЖАВИ.....	81
Мурзабулатова О. В., Курденко О. В. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	90
Носова О. В., Кіши А. С. АНАЛІЗ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	104
Овсюченко Ю. В., Пересада О. В. МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ.....	112
Прокопенко В. Ю., Каверіна Ю. В. ВПЛИВ РЕЛІГІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК.....	124

<i>Степанова О. В.</i>	
МЕТОДИКА БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	132
<i>Шейко І. А., Курденко О. В.</i>	
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	142

РОЗДІЛ 2

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

<i>Kolupaeva I. V., David Elie GOHI</i>	
METHODOLOGICAL ASPECTS OF RISK MANAGEMENT OF ENTERPRISES...	154
<i>Kolupaeva I. V., Tkachenko A. G.</i>	
DEFINITION OF THE CONCEPT «MECHANISM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISE».....	162
<i>Геселева Н. В., Протоко І. В.</i>	
МОДЕЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	169
<i>Довгопол Н. В., Ісметцева Н. В.</i>	
АВТОМАТИЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	183
<i>Кириї В. В., Шелефонтьок В. Р.</i>	
КОМПЛЕКСНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ РІШЕНЬ У РЕКЛАМНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	193
<i>Кириї В. В., Шелшура В. А.</i>	
ПРОЦЕС КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	206
<i>Кисліченко А.П., Рабеах Мохаммед Рідха Салман</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	220
<i>Костін Ю. Д., Дергоусов В. М.</i>	
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	231
<i>Костін Д. Ю., Шкуро І. Л.</i>	
ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ У ВИЗНАЧЕННІ СТУПЕНЯ ПЕРЕВАГИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ФАКТОРІВ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	246
<i>Полозова Т. В., Алзубі Лайт Абдел Карім Мохаммад</i>	
ФІНАНСОВА МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ.....	255

<i>Полозова Т. В., Куценко Ю. А.</i>	
ПОНЯТТЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	265
<i>Полозова Т. В., Обейд Лара Ходор</i>	
СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	274
<i>Полозова Т. В., Самков В. В.</i>	
ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ОБЛІКУ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	282
<i>Пономарьов С. В.</i>	
ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	293
<i>Соколова Л. В., Верясова І. М.</i>	
ВНУТРІШНЬОФІРМОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	301
<i>Соколова Л. В., Зінченко М. Е.</i>	
СПОЖИВЧІ ПЕРЕВАГИ ЯК ОБ'ЄКТ НЕЙРОМАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	315
<i>Соколова Л. В., Огородник В. А.</i>	
КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ.....	326
<i>Соколова Л. В., Шапошник Б. В.</i>	
НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА» ТА ОСНОВНА ПРОБЛЕМАТИКА ЇЇ ОЦІНКИ.....	336
<i>Тохтамлиш Н. І., Альхьярі Алер Махмуд Алі</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЕКТІВ.....	346

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Polozova T.V., Nicola Jennifer John Elia</i>	
ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY SYSTEM: THEORETICAL ASPECTS OF FORMATION.....	355
<i>Дутчак Р. Р., Дутчак В. Ф.</i>	
ЗАХИСТ ПРАВА НА ЛІКАРСЬКУ ТАЄМНИЦЮ В ДОКУМЕНТАХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	363

<i>Кирий В. В., Мірошніченко Д. Д.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ НА ВИСОКОКОНКУРЕНТНОМУ РИНКУ.....	375
<i>Колісник О. В., Буркан Є. А.</i>	
ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	383
<i>Мурзабулатова О. В., Бабасв Рахман</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	390
<i>Мусієнко В. О., Іванова В. Б.</i>	
МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	397
<i>Полозова Т. В., Абдуллаєв Акбар Ібадулла огли</i>	
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	409
<i>Полозова Т. В., Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	419
<i>Прібілльова І. Б., Вадіяніц А. Р.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ.....	427
<i>Солодкий В. С.</i>	
СИСТЕМА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ПІДПРИЄМСТВА.....	436

ВСТУП

Проблеми безпеки, що стоять сьогодні перед суспільством, набагато складніші та взаємопов'язані, ніж у будь-який момент нашої історії. Дослідження міжнародних агенцій, таких як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк Реконструкції та розвитку свідчать про те, що, оскільки міжгруповий та міжособистісний конфлікт почав відступати, відбулася відповідна ескалація інших, менш досліджених загроз, включаючи загрози природним, економічним та соціальним системам.

Сьогодні «безпека» є міждисциплінарною категорією, що дозволяє тлумачити її дуже широко. Окремо виділяють безпеку держави, суспільства, закладу, життєдіяльності, особисту безпеку людини, а також інформаційну, економічну, фінансову, кадрову, військову, політичну, екологічну та інші види безпеки.

Найбільшою зацікавленості викликає наразі теорія економічної безпеки підприємства, як одна з обов'язкових умов підтримки стійкого економічного і соціального розвитку країни, мінімізації ймовірності виникнення соціальних, трудових, міжнаціональних та інших конфліктів, здатних загрожувати безпеці держави.

Економічний збиток підприємства від результатів його господарської діяльності може бути пов'язаний з його нездатністю протистояти конкуренції або бути наслідком впливу внутрішніх чинників та якості менеджменту. Збиток може бути наслідком впливу зовнішніх факторів: як свідомих дій з боку інших підприємств (конкурентів, партнерів), так і стихійних (коливання на окремих ринках, дестабілізація національної економіки тощо). Система економічної безпеки підприємства обумовлена взаємодією різних факторів і повинна бути націлена на протидію як зовнішнім, так і внутрішнім загрозам.

На міжнародну безпеку, як і на національну безпеку країн, дедалі більше впливають процеси глобалізації. Складність різноспрямованих чинників, що діють у глобальному міжнародному середовищі, вимагають створення нових

Полозова Т. В.,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою*

Ал-Касеасбех Ахмад Закарія Саламех,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання інформація є складовою будь-якого бізнесу, що допомагає правильно оцінити умови бізнес-середовища, усвідомити мету і завдання майбутньої діяльності та відшукати нові шляхи та способи їх розв'язання. Вона є визначальним чинником, що характеризує рівень ризику (безпеки) підприємницької діяльності. Більш висока поінформованість (за умови, що інформація достовірна) дозволяє мінімізувати ризики та створити конкурентну перевагу.

Проблемам інформаційного забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання присвячено багато праць таких науковців, як О. І. Абакуменко, О. Я. Базилінська, І. М. Бурденко, Н. І. Гавриленко, І. В. Горшунова [1], І. А. Білоусова [2], І. О. Бланк [3], О. В. Будько [4, 5], Л. В. Гнилицька, О. І. Захаров, П. Я. Пригунов [6], Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко [7], Р. О. Костирко [8], Я. І. Мулик [9], Л. В. Попова, І. А. Маслова [10], М. Г. Твердохліб [11], В. А. Шепелюк [12] та інші. Разом з тим, аналіз наукових публікацій дозволяє констатувати, що в сучасних розробках теорії та методології інформаційного забезпечення функціонування системи економічної безпеки існує низка невирішених питань стосовно місця та ролі обліково-аналітичної інформації як головного чинника при прийнятті рішень в сфері безпеки підприємства, які потребують подальшого розгляду.

Метою дослідження є висвітлення особливостей формування обліково-аналітичної інформації в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.

У перекладі з латинської «інформація» – це повідомлення про будь-який факт, явище тощо, роз'яснення чого-небудь [13]. З метою забезпечення економічної безпеки бізнесу під інформацією слід розуміти певний арсенал відомостей про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, які є основою прийняття управлінських рішень щодо окремих аспектів його безпечного функціонування та динамічного розвитку. Центральне місце у складі інформаційного забезпечення економічної безпеки підприємства відводиться обліково-аналітичній інформації, під якою розуміють економічні відомості про осіб, факти, явища та процеси, що відбуваються у будь-якому господарюючому суб'єкті, отримані в результаті обліку, аналізу і синтезу.

Обліково-аналітична інформація є інформаційним ресурсом управління системою економічної безпеки підприємства, вона утворюється в процесі реалізації трьох функцій управління: обліку, аналізу та синтезу. При цьому облік є базою для аналізу, а результати аналізу, у свою чергу, є підставою для проведення синтезу та надання відомостей потенційному користувачеві цієї інформації [9].

Досліджуючи дану проблематику, Л. В. Попова та І. О. Маслова зазначають, що обліково-аналітична інформація в системі економічної безпеки підприємства базується на обліковій (бухгалтерській) інформації, що містить оперативні дані, а також статистичній інформації, що поряд з бухгалтерськими даними використовується для аналізу [10].

Характеристика категорії «обліково-аналітична інформація» розкривається, головним чином, через зміст понять «облікова інформація» та «аналітична інформація» (табл. 1).

Таблиця 1 – Рівні та складові формування обліково-аналітичної інформації

Рівень	Складові	Зміст складової	Основне призначення
Первинна облікова інформація	Оперативний облік	Система спостереження, збору, реєстрації оперативних даних про господарчі факти та процеси, які здійснюються на підприємстві	Формування первинної інформації про господарчі факти
Узагальнююча облікова інформація	Фінансовий облік	Система збору, реєстрації, узагальнення та інтерпретації первинної облікової інформації в грошовому вимірі про фінансово-господарчу діяльність суб'єкта господарювання	Реєстрація господарчих фактів та складання фінансової звітності (формування узагальненої облікової інформації), як для внутрішніх так і зовнішніх користувачів
	Управлінський облік	Система накопичення, обробки та передачі інформації управлінському ланцюгу підприємства для планування та контролю виробничих процесів та оцінки можливих тенденцій розвитку в середині підприємства	Забезпечення менеджменту підприємства обліковою інформацією для користування у плануванні, контролі та прийнятті управлінських рішень
Узагальнююча аналітична інформація	Аналіз	Система накопичення, трансформування та використання фінансової та не фінансової інформації необхідної для оцінки поточного та перспективного стану підприємства	Визначення дійсного фінансово-економічного стану суб'єкта господарювання та можливих варіантів його змін під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів

Джерело: складено авторами на основі [6]

Згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, облікова інформація являє собою інформацію про стан, структуру та рух майна організації і джерела його утворення, господарські процеси та результати фінансової та виробничо-господарської діяльності організації [14].

В залежності від вимог, що висуваються до облікової інформації, вона може володіти різними комбінаціями притаманних їй властивостей і відрізнятися характерними особливостями. Зокрема в системі економічної безпеки підприємства найбільш важливим є розмежування облікової інформації

по відношенню до її відкритості та основних користувачів на інформацію фінансового обліку, яка узагальнюється у фінансовій звітності та інформацію управлінського обліку, що фіксується у внутрішній звітності підприємства (табл. 1). Такий поділ викликаний, насамперед, посиленням вимог до забезпечення збереження комерційної таємниці діяльності підприємства.

Метою надання інформації фінансового обліку у відповідності до національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності є забезпечення користувачів відкритою, достовірною та повною інформацією про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [14]. Ця інформація необхідна, у першу чергу, широкому колу зовнішніх користувачів для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень у сфері економічної безпеки щодо співпраці з окремими контрагентами.

Дані фінансового обліку відображають ретроспективну інформацію про події та операції, які вже відбулися, тобто на які неможливо вплинути і будь-яким чином змінити їхній хід та наслідки. Однак для виключення можливості заподіяння шкоди фінансовим, матеріальним, інтелектуальним і інформаційним ресурсам суб'єкта господарювання потрібна релевантна інформація, на основі якої можна здійснювати спостереження за поточною ситуацією та передбачати наслідки фінансово-господарської діяльності в майбутньому.

Релевантною, як відомо, є майбутня (прогностична) інформація, яка може бути змінена під впливом певних управлінських рішень. Крім цього, дані управлінського обліку носять закритий характер не лише для зовнішніх користувачів інформації, але й для персоналу самого підприємства, який не має прямого відношення до вирішення тієї чи іншої проблеми, що значно підвищує її конфіденційність.

Використання принципів управлінського обліку при підготовці облікової інформації передбачає зміну функціональної спрямованості цієї інформації,

перетворюючи її з інструменту, що фіксує події та явища, на інструмент активного впливу на економічну діяльність організації з метою «запобігання негативним результатам господарської діяльності організації і виявлення внутрішньогосподарських резервів забезпечення її фінансової стійкості» [15]. Таке бачення облікової інформації вимагає визначення місця та ролі цього фактора серед інших позитивних чинників забезпечення економічної безпеки організації та його впливу на захист організації від дії руйнівних сил.

Відповідно до теорії аналізу господарської діяльності під аналітичною інформацією розуміють відомості про забезпеченість і використання ресурсів підприємства та ефективну організацію його процесів [8]. Аналітичні дані слугують основою для економічного обґрунтування тактичних та стратегічних управлінських рішень зокрема і в сфері економічної безпеки підприємства.

Формування аналітичної інформації відбувається на основі даних фінансового та управлінського обліку, а також інформації, отриманої з альтернативних джерел, серед яких найбільш розповсюдженими є:

- видання центральних та регіональних органів управління статистики України. У них наводяться середньогалузеві показники за окремими напрямками діяльності;
- періодичні офіційні видання державних органів та структур, видання Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, відомчі збірники, що містять інформацію про фінансові та економічні показники;
- офіційні сайти державних структур, комітетів та міністерств, на яких публікується річна фінансова звітність тощо.

Створення раціонального потоку обліково-аналітичної інформації в системі економічної безпеки підприємства спирається на певні принципи, серед яких основними є [6]:

- виявлення інформаційних потреб і способів найбільш ефективного їхнього задоволення;

– об'єктивність відображення процесів фінансово-господарської діяльності;

- єдність інформації, що надходить з різних джерел;
- оперативність інформації;
- підвищення коефіцієнта її достовірності.

Саме достовірність є основною якісною характеристикою обліково-аналітичної інформації, що знижує ризик впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку підприємства. При цьому інформація вважається достовірною, якщо вона не містить суттєвих помилок, є неупередженою, і користувачі можуть покластися на неї настільки, наскільки вона відображає або, як очікується, буде відображати реальний стан справ на підприємстві.

Користувачам інформації необхідно розробляти внутрішні механізми перевірки достовірності фінансової звітності потенційних партнерів чи інших контрагентів з метою: діагностування їхнього реального фінансово-господарського стану з метою недопущення виникнення загрози співпраці з потенційним банкрутом; точної оцінки їхньої фінансової надійності при здійсненні партнерських відносин; підготовки інформації для прийняття управлінських рішень стосовно співпраці з партнерами в умовах виявлених загроз та небезпек; максимально повного інформаційного забезпечення системи економічної безпеки власного підприємств [6].

Впровадження таких механізмів є одним із основних завдань аналітика з питань фінансово-економічної безпеки.

Проведені дослідження дозволяють сформулювати низку узагальнюючих положень, які розкривають зміст економічної категорії «обліково-аналітична інформація» і уточнюють її роль як суттєвого чинника у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Обліково-аналітична інформація представляє собою економічну модель взаємозв'язку між системою економічної безпеки, інформаційним ресурсом,

якої вона є, та інформаційними процесами в середині підприємства. Обліково-аналітична інформація в системі забезпечення економічної безпеки підприємства формується в процесі реалізації трьох функцій управління: обліку, аналізу та синтезу. Створення раціонального потоку обліково-аналітичної інформації в системі забезпечення економічної безпеки підприємства спирається на певні принципи. Обліково-аналітична інформація в системі забезпечення економічної безпеки може характеризуватися різними комбінаціями притаманних їй властивостей (наприклад, релевантність, доречність, корисність тощо). Набір тих чи інших властивостей визначається специфікою отримання інформації та цілями її використання.

Перелік джерел посилання

1. Абакуменко О. І., Базилінська О. Я., Бурденко І. М., Гавриленко Н. І., Горшунова І. В. Концептуальні засади формування фінансово-економічної безпеки: колект. монографія; ред.: С. М. Шкарлет; Черніг. нац. технол. ун-т. Ніжин: Лук'яненко В. В.: Орхідея, 2015. 440 с.
2. Білоусова І. А. Управлінський облік – інформаційна складова системи економічної безпеки підприємства: монографія. Київ: Дорадо-Друк, 2010. 432 с.
3. Бланк, И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. Киев: Эльга, Ника-Центр, 2004. 784 с.
4. Будько О. В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 207-212.
5. Будько О. В. Обліково-аналітична інформація в системі інформаційного забезпечення сталого розвитку. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 3. С. 252-257.
6. Гнилицкая Л. В., Захаров А. И., Прыгунов П. Я. Теоретико-методологические и прикладные основы обеспечения экономической безопасности субъектов хозяйственной деятельности: Монография. Киев: Дорадо-друк. 2011. 320 с.
7. Козаченко Г. В., Пономарьев В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.
8. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Харків: Фактор, 2007. 784 с.
9. Мулик Я. І. Формування системи обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств *Ефективна економіка*. 2014. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3416>.
10. Попова Л. В., Маслова И. А. Основные теоретические принципы построения учетно-аналитической системы. *Финансовый менеджмент*. 2003. № 5. С.15-20.
11. Твердохліб М. Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: навчальний посібник. вид. 2-ге, доп. та перероб. Київ: КНЕУ, 2006. 224 с.
12. Шепелюк В. А. Дефініції поняття «інформація» для обліково-аналітичного забезпечення в управлінні економічною безпекою підприємства. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки*. 2017. № 1. С. 185-191.
13. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998. 717 с.
14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73.
15. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 року. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 40. ст. 365.

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

**ЕКОНОМІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ
СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА**

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора економічних наук, професора Т. В. Полозової

Комп'ютерна верстка
Мурзабулатова Олена Вячеславівна

Дизайн обкладинки
Іванова Вікторія Борисівна

Підп. до друку 27.11.19. Формат 60х84 1/16.
Спосіб друку – ризографія. Умов. друк. арк. 19,06.
Тираж 50 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідцтво про державну реєстрацію
№24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73